

ORTADOĞU VE GÖÇ
Journal of Middle East and Migration Studies

**KİLİS 7 ARALIK
ÜNİVERSİTESİ**

ORTADOĞU VE GÖÇ
Journal of Middle East and Migration Studies

ORTADOĞU VE GÖÇ

Journal of Middle East and Migration Studies

Cilt/Volume 15
Sayı/Issue 01
Haziran/June/2025

“Ortadoğu ve Göç” Araştırmaları Dergisi yılda iki sayı olarak yayınlanan hakemli, bilimsel ve süreli bir yayındır. Yayınlanan yazıların bilimsel ve hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir.

Journal of Middle East and Migration Studies is a peer-reviewed, academic, periodical journal published twice a year. Facts and opinions published in the Journal of Middle East and Migration Studies express solely the opinions of the respective authors.

Eski Adı/Previous Title: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi

Eski Adla Yayınlanan Sayılar/Year Range of Publication with Former Title: 2011-2020 Vol. 1, no. 1 – Vol. 10, no. 19

Eski ISSN/Former ISSN: 2146-4561

ORTADOĞU VE GÖÇ
JOURNAL OF MIDDLE EAST AND MIGRATION STUDIES
p-ISSN: 2718-0980 **e-ISSN:** 2757-5144

SAHİBİ / OWNER

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü adına/ on behalf of Kilis 7 Aralık University Graduate Education Institute DR. ÖĞR. ÜYESİ ERDİNÇ GÜLCÜ

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ / RESPONSIBLE MANAGER

DR. ÖĞR. ÜYESİ BİLAL GÖRENTAŞ/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

EDİTÖRLER KURULU / EDITORS

DR. ÖĞR. ÜYESİ OSMAN ÜLKER/Kilis 7 Aralık Üniversitesi
DR. ÖĞR. ÜYESİ MUHAMMED MÜCAHİD DALKILIÇ/Kilis 7 Aralık Üniversitesi
DR. ÖĞR. ÜYESİ MUHAMMET YASİN ÇAKIR/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

PROF. DR. ZEKERİYA AKMAN/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. ALİ BALCI/SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. AYTAÇ YILDIZ/ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. CENGİZ TOMAR/AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİ/KAZAKİSTAN
PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK/ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. M. DOĞAN KARACÖŞKUN/ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. M. RUHAT YAŞAR/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MAHMUT KAYA/HARRAN ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MEHMET ALİ YILDIRIM/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MEHMET SAİT TOPRAK/MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MURAT YEŞİLTAŞ/ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MUSA YILDIZ/GAZİ ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. NUH ARSLANTAŞ/MARMARA ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. TIM JACOBY/THE UNIVERSITY OF MANCHESTER/İNGİLTERE
DOÇ. DR. ELDAR HASANOĞLU/ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. İSMAİL NUMAN TELCİ/SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. YASSER TARSHANY/ALMADINAH INT. UNIVERSITY/ MALEZYA
DOÇ. DR. İBRAHİM EFE/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. ABDULLAH ALTUNCU/ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. FATİH YAMAN/İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ MÜZEYYEN PANDIR/IŞIK ÜNİVERSİTESİ
DR. MOHAMMED SULIMAN SHBAIR/ALAZHAR UNIVERSITY/GAZZE/FİLİSTİN
DR. FOUAD BENDIFALLAH/UNIVERSITY OF MONTRÉAL/KANADA

DİL EDİTÖRLERİ / LANGUAGE EDITORS

DOÇ. DR. MUHARREM ŞAHİNER/FRANSIZCA
DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜLTEN SİLİNDİR KERETLİ/İNGİLİZCE
DR. ÖĞR. ÜYESİ YUSUF AVAR/İNGİLİZCE
ARŞ. GÖR. DR. EMİNE ZEYTUNLU/FARŞÇA
ARŞ. GÖR. SAFİYE MERVE ÖZKALDI/İBRANİCE
ARŞ. GÖR. SAİT SÖYLEMEZ/ARAPÇA

ALAN EDİTÖRÜ/FIELD EDITORS

DR. ÖĞR. ÜYESİ MUSTAFA KOYUNCU
DR. ÖĞR. ÜYESİ SEFA ALTAY
DR. ÖĞR. ÜYESİ YELİZ SAYGILI SAVAŞ
ARŞ. GÖR. ABDUSSAMED ÖZBEK

ORTADOĞU VE GÖÇ
Journal of Middle East and Migration Studies

ARŞ. GÖR. AHMET GÜL
ARŞ. GÖR. YUSUF BAHADIR YILDIZ

SEKRETARYA / SECRETARIES

ARŞ. GÖR. DR. KÜBRA SOLMAZ
ARŞ. GÖR. GİZEM AYŞE ARIKAN AKÇAY

GRAFİK TASARIM / GRAPHIC DESIGN

ÖĞR. GÖR. KADİR POLAT

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

PROF. DR. ŞİNASİ GÜNDÜZ/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MUHİTTİN ATAMAN/ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MEHMET MAHFUZ SÖYLEMEZ/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. NURETTİN GEMİCİ/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. İSMAİL DEMİREZEN/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. ENVER ÇAKAR/FIRAT ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. SAMİ KILIÇ/FIRAT ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. M. FATİH KANTER/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. HALİL ALDEMİR/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. LÜTFİ SUNAR/İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. YASİN MERAL/ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. MUAZZEZ HARUNOĞULLARI/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. ZEYNEP SAĞIR/MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. OMAR HASAN ALAMERİ/KUWAIT INTERNATIONAL LAW
SCHOOL/KUVEYT
DOÇ. DR. TURGAY GÖKGÖZ/ KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. MONA MOHAMMED YOUNES/LEBANESE UNIVERSITY/LÜBNAN
DR. ENAS M. I. ALQODSI/ABU DHABI UNIVERSITY/BAE

KAPSAM / SCOPE Sosyal Bilimler/Social Sciences

BASIM YERİ / PLACE OF PUBLICATION Kilis 7 Aralık Üniversitesi Matbaası

BASIM TARİHİ / PUBLICATION DATE Haziran 2025 / June 2025

YAZIŞMA ADRESİ / CORRESPONDENCE Kilis 7 Aralık Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü KİLİS

e-posta: ortadoguvegoc@kilis.edu.tr

HAKEM KURULU / REFEREE BOARD

“Ortadoğu ve Göç” Araştırmaları Dergisi, uluslararası bir dergi olup en az iki hakemin görev aldığı çift taraflı kör hakemlik sistemi kullanmaktadır. Hakem isimleri gizli tutulmakta ve yayımlanmamaktadır. Journal of Middle East and Migration Studies, an international journal, it uses a double-blindreview carried out by at least two reviewers. Referee names are kept strictly

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN/ FROM EDITOR/ كلمة هيئة التحرير
-----2-7-----

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

Prof. Dr. Alper ASLAN – Dr. Öğr. Üyesi Buket SAVRANLAR
The Economic Effects of Migration Movements from Syria to Middle East: Evidence from
Host Countries
-----10-42-----

Prof. Dr. Gülizar ÇAKIR SÜMER – Dr. Selahattin KAVUT
Kentlere Göçü Önlemede Bir Strateji Olarak “Nüfusu Kırsalda Tutma”
-----43-87-----

Doç. Dr. Mehmet KARAKUŞ
Filozof-Şair Ebü’l Alâ El-Maarî’nin Düşünce Dünyamızdaki Yeri
-----88-119-----

ESER DEĞERLENDİRMESİ / BOOK REVIEW

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Mücahid DALKILIÇ
Ewan Stein, Ortadoğu’da Uluslararası İlişkiler: Hegemonya Stratejileri ve Bölgesel Düzen,
İstanbul: Fol Kitap, 2024.
-----120-129-----

EDİTÖRDEN

Değerli Okuyucular;

“Ortadoğu ve Göç” Dergisi’nin yeni sayısını sizlerle buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tarafından yılda iki kez Haziran ve Aralık aylarında yayımlanan dergimizin bu sayısında, farklı disiplinlerden güncel meseleleri ele alan 3 araştırma makalesi ve 1 kitap tanıtım yazısı yer almaktadır.

Alper Aslan ve Buket Savranlar tarafından kaleme alınan “The Economic Effects of Migration Movements From Syria to Middle East: Evidence From Host Countries” başlıklı makale; Suriye’de yaşanan iç savaş sonrasında ciddi bir göç alan ve çok sayıda Suriyeliye ev sahipliği yapan Irak, Mısır, Lübnan, Türkiye ve Ürdün’deki mülteci hareketlerinin bu ülkelerdeki ekonomik etkilerini ele almaktadır.

Gülizar Çakır Sümer ve Selahattin Kavut’un katkılarıyla hazırlanan “Kentlere Göçü Önlemede Bir Strateji Olarak Nüfusu Kırsalda Tutma” başlıklı makalede, farklı ülke örneklerinden hareketle kırdan kente yaşanan yoğun göçü önleme stratejileri mercek altına alınmıştır. Çalışmada, nüfusu kırsalda tutmak amacıyla izlenen farklı politikalar ve bu politikaların etkileri değerlendirilmiştir.

Mehmet Karakuş’un “Filozof-Şair Ebü’l Alâ El-Maarri’nin Düşünce Dünyamızdaki Yeri” başlıklı makalesinde, görüşleriyle çağına yön veren Arap şair ve filozof Ebü’l-Alâ el-Maarri’nin düşünce dünyamıza katkısı kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır.

Son olarak dergimizin bu sayısında Muhammed Mücahid Dalkılıç; Ewan Stein tarafından kaleme alınan ve Ortadoğu bölgesindeki gelişmelerin son yüz yılının eleştirel bir perspektifle ele alındığı “Ortadoğu’da Uluslararası İlişkiler: Hegemonya Stratejileri ve Bölgesel Düzen” başlıklı kitabına yönelik değerlendirme yazısını kaleme almıştır.

“Ortadoğu ve Göç” Dergisi olarak bu sayıda katkı sunan yazarlarımıza, hakemlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür eder, bu çalışmaların okuyucularımıza faydalı olmasını dileriz.

Saygılarımızla,

EDİTÖR KURULU

FROM EDITOR

Dear Scholars,

We are pleased to present the latest edition of the Middle East and Migration journal. This journal is the official publication of the Institute of Graduate Studies at Kilis 7 Aralık University, published biannually in June and December. This issue features three research articles and one book review, addressing current issues from various disciplinary perspectives.

In their article titled *“The Economic Effects of Migration Movements From Syria to the Middle East: Evidence From Host Countries”* Alper Aslan and Buket Savranlar explore the economic implications of refugee inflows in Iraq, Egypt, Lebanon, Turkey, and Jordan. Due to these countries have experienced substantial migration and hosted large Syrian populations in the aftermath of the Syrian civil war.

In their article titled *“Keeping The Population in Rural Areas’ as a Strategy to Prevent Migration to Cities”* Gülizar Çakır Sümer and Selahattin Kavut investigate approaches to mitigating rural-to-urban migration through case studies from different countries. The study analyzes various policies aimed at keeping populations in rural areas and evaluates their effectiveness.

In his article titled *“The Place of the Philosopher-Poet Ebu'l-Alâ El- Maarri in our Intellectual World”* Mehmet Karakuş offers a comprehensive analysis of the contributions of the Arab poet and philosopher Abū al-‘Alā’ al-Ma‘arrī, whose ideas significantly influenced his era, to our intellectual heritage.

Lastly, in this issue of our journal, Muhammed Mücahid Dalkılıç provides a review of Ewan Stein’s book *“International Relations in the Middle East: Hegemony Strategies and Regional Order”* which critically examines the developments in the Middle East region over the last hundred years.

As the Middle East and Migration Journal, we extend our heartfelt gratitude to the authors for their invaluable contributions, to the referees for their insightful reviews, and to the scholars who have supported our

journal and and we hope that these works will be beneficial to our readers.

With sincere regards,

EDITORIAL BOARD

كلمة هيئة التحرير

القراء الأعزاء

يسرنا أن نقدم لكم العدد الجديد من مجلة "الشرق الأوسط والهجرة" الصادرة عن معهد الدراسات العليا بجامعة كيليس 7 آرايك، والتي تنشر مرتين في السنة، في شهري حزيران/يونيو وكانون الأول/ديسمبر. هذا العدد يحتوي على ثلاث مقالات بحثية ومراجعة كتاب، تتناول هذه الأعمال قضايا راهنة من تخصصات مختلفة.

المقالة الأولى بعنوان "التأثيرات الاقتصادية لحركات الهجرة من سوريا إلى الشرق الأوسط: أدلة من الدول المستضيفة" كتبها آلبر أصلان وبوكيت صاورانلار، تناول الباحثان في هذا البحث الآثار الاقتصادية لحركات اللاجئين السوريين في الدول التي استقبلت عدداً كبيراً منهم بعد الحرب الأهلية في سوريا، وهي: العراق، ومصر، ولبنان، وتركيا، والأردن.

أما المقالة الثانية التي أعدها كل من غوليزار جاكرومر وصلاح الدين كاوت بعنوان "الاحتفاظ بالسكان في المناطق الريفية كاستراتيجية لمنع الهجرة إلى المدن" تتناول استراتيجيات مختلفة لمنع الهجرة الكثيفة من الريف إلى المدن من خلال دراسات مقارنة في عدة دول. كما يتناول البحث السياسات المتبعة للحفاظ على السكان في المناطق الريفية وتقييم مدى فعاليتها.

أما الباحث محمد كراكوش في مقالته "مكانة الشاعر الفيلسوف أبي العلاء المعري في عالمنا الفكر" يناقش بشكل موسع إسهامات الشاعر والفيلسوف العربي الشهير أبي العلاء المعري في تشكيل الفكر في عصره وما بعده.

وأخيراً، كتب محمد مجاهد دالكليتش مراجعة لكتاب "العلاقات الدولية في الشرق الأوسط: استراتيجيات الهيمنة والنظام الإقليمي"، الذي ألفه

إيوان ستاين، والذي يناقش فيه تطورات المنطقة خلال المئة عام الأخيرة من منظور نقدي.

تشكر هيئة تحرير مجلة "الشرق الأوسط والهجرة" جميع الباحثين والمُحكّمين وكل من ساهم في إنجاز هذا العدد، ونتمنى أن تكون هذه الأعمال مفيدة لقرائنا الأعزاء.

مع فائق الاحترام

هيئة التحرير

ORTADOĞU VE GÖÇ
Journal of Middle East and Migration Studies

ORTADOĞU VE GÖÇ

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

Journal of Middle East and Migration Studies

2025/2 | CİLT: 15 | SAYI: 01